

КОБИЛЬНИК ДМИТРО АНАТОЛІЙОВИЧ
кандидат юридичних наук, доцент кафедри фінансового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
МИХАЙЛЕНКО ВЛАДИСЛАВ ВАДИМОВИЧ

студент V курсу 3 групи господарсько-правового факультету Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

УДК 347.73

DOI: 10.37772/2518-1718-2020-2(30)-15

ОПОДАТКУВАННЯ ІТ ГАЛУЗІ: ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА СКЛАДНОЩІ ВПРОВАДЖЕННЯ

Робота присвячена дослідженню найбільш дискусійних питань розробки та впровадження механізмів оподаткування ІТ-галузі у реаліях вітчизняного законодавства. Проаналізовано проблемні питання та недоліки урозумінні певних категорій ІТ сфери, проблематику визначення обсягів податкового навантаження на її представників. Проілюстровано недовіру та слабку ефективність у проектах реалізації механізмів оподаткування сфери інформаційних технологій.

Ключові слова: ІТ- бізнес, ІТ- індустрія, податкове стимулювання, оподаткування, ІТ галузь, податкові пільги.

Постановка проблеми. Зважаючи на значні позитивні тенденції в розвитку галузі ІТ виникає питання, стосовно оподаткування доходу при провадженні такої діяльності. Зважаючи на численні специфічні аспекти та не завжди зрозумілу термінологію законодавець неодноразово намагався встановити нормативне забезпечення оподаткування даної галузі, проте наразі позитивних результатів не досягнуто і лише має місце низка не зовсім вдалим спроб реалізації відповідного наміру.

Аналіз останніх досліджень та публікацій: Особливостям правового регулювання питань оподаткування ІТ-галузі та практики вітчизняних результатів її впровадження були предметом дослідження в працях Г. Андрощука, А. Берези, Н. Борейко, В. Гланца, І. Дульської, Р. Жарко, Ю. Кайзера, Ю. Лазебник, С. Малець, Н. Прокопенко, С. Ріппи, Л. Федулової, К. Швабія, М. Шевченко, Г. Юрчук та ін.

Невирішені раніше проблеми пов'язані із складністю правового регулювання та тлумачення процесів і явищ, котрі мають місце у ІТ галузі. Також вимагає особливої уваги дослідження спроб встановлення певних законодавчих трактувань, які б допомогли врегулювати невирішені розбіжності у тлумаченні та розумінні специфіки галузі.

Мета: визначити шляхи оподаткування ІТ галузі та позначити шляхи його впровадження, вивчення правозастосовної практики в частині реалізації податкових правовідносин у галузі ІТ.

Виклад основного матеріалу. За статистичними дослідженнями, станом на сьогоднішній день, Україна займає вигідні позиції серед світових експортерів послуг з розробки продуктів галузі ІТ. Експорт українських ІТ-послуг у 2019 році було оцінено приблизно у 2,43 млрд. дол. США., що майже на 16% більше минулорічних показників, і наразі він складає 16% від сукупного експорту всіх послуг з території нашої країни. Відповідно до інформації Держстату, 79,2% від загальних показників експорту ІТ-послуг склали комп'ютерні послуги (на 1,92 млрд доларів), 16,3% – показник експорту інформаційних послуг (395,5 млн доларів), решту складає експорт телекомунікаційних послуг, який приніс 110,6 млн доларів надходжень в економіку країни [9]. Такий успіх вітчизняного ринку обумовлений наявністю висококваліфікованих кадрів із гарною теоретичною базою та практичними навичками роботи.

Привабливість вітчизняного ринку ІТ послуг обумовлена існуванням спрощеної системи оподаткування для фізичних осіб-підприємців, а також наявністю в ІТ-компаній права віднесення на валові

витрати показників вартості товарів та послуг, що придбаваються у фізичних осіб – платників єдиного податку, котрі здійснюють діяльність у сфері інформатизації [2].

Головною метою будь-якої держави, яка має певний потенціал в конкретній галузі, є забезпечення її ефективного використання та розвитку. Саме тому, останнім часом не рідкими стали обговорення щодо впровадження у вітчизняному правовому середовищі так званої п'ятої групи платників єдиного податку, який фактично орієнтований саме на спеціалістів, що працюють в галузі ІТ. До того ж, вже є декілька спроб введення відповідних регулюючих норм, які могли б забезпечити ефективне оподаткування сфери ІТ.

Світовий досвід ілюструє ситуацію зі стимулюванням розвитку ІТ-сектору шляхом впровадження низки механізмів, таких як:

- Податкові вирахування – можливість зменшити базу для розрахунку податку на прибуток.
- Податковий кредит – набір методів, що дозволяють зменшити обсяг податків для сплати.
- Пільгові ставки податків і зборів, часткові звільнення від таких податків.
- Прискорена амортизація основних засобів.
- Різного роду грошові гранти, що спрямовуються на стимулювання ІТ сектору в цілому [6].

Вітчизняні правові норми дійсно передбачають певні приклади таких механізмів. В якості ілюстрації можна звернутися до положень статті 30 Податкового кодексу України, де вказано, що податкова пільга – це передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених законодавством. Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат. Податкова пільга надається шляхом: а) податкового вирахування (знижки), що зменшує базу оподаткування до нарахування податку та збору; б) зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку та збору; в) встановлення зниженої ставки податку та збору; г) звільнення від сплати податку та збору [1]. Однак, жоден із запропонованих на сьогоднішній день законопроектів та жодна з ініціатив представників уряду, у контексті питань оподаткування ІТ галузі, такого плану заходів навіть не розглядали.

На сьогоднішній день, беручи до уваги специфіку ІТ-галузі, та звертаючись до положень п.п. 291.4, 293.2 ПКУ, в стислому вигляді, ситуацію з оподаткуванням ФОП в Україні можна охарактеризувати шляхом поділу їх на декілька груп:

– 1 групу платників єдиного податку складають фізичні особи, дохід яких не перевищує 1 000000 грн; вони обмежені в плані найму персоналу, ставка єдиного податку для них складає до 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму;

– 2 групу платників єдиного податку складають фізичні особи, дохід яких не перевищує 5 000000 грн; можуть наймати працівників у кількості – до 10 осіб, ставка єдиного податку для них складає до 20 відсотків від мінімальної заробітної плати;

– 3 групу платників єдиного податку складають фізичні особи або юридичні особи, дохід яких не перевищує 7 000000 грн; можуть наймати працівників у необмеженій кількості, ставка єдиного податку для них складає 3 відсотки плюс ПДВ або 5 відсотків від доходу [1].

Всі вище перелічені категорії мають свої особливості діяльності:

перша група - фізичні особи - підприємці, які здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню;

друга група – фізичні особи – підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства

третья група - фізичні особи - підприємці, які можуть провадити будь-які види діяльності, однак в них існує розподіл на платників і неплатників єдиного податку, від якого можуть залежати особливості провадження певних видів діяльності [1].

Для працівників галузі ІТ стало практикою використання саме 3 групи, яка вважається більш вигідною для них в плані оподаткування, дозволяє без перешкод та обмежень працювати із замовниками з-за кордону, що по суті є визначальним фактором, та іноді є більш прийнятною з огляду на вищу межу обмежень по частині доходу.

Ініціатива, що стосується формування окремої групи платників для галузі ІТ далеко не нова. Тривалий час цьому питанню приділяли увагу багато вітчизняних та навіть зарубіжних дослідників. Однак, найбільш суттєві та цікаві моменти почали формуватися, в більш-менш сталому вигляді, у 2019 році.

Низка законопроектів, які були зареєстровані і предметом регулювання яких виступали саме умови оподаткування ІТ сектору, за словами їх авторів, була спрямована на підвищення рівня конкурентоспроможності та привабливості для іноземних замовників чи інвесторів у галузі індустрії програмної продукції України, шляхом встановлення особливостей оподаткування доходів працівників-програмістів ІТ-

компаній та приведення рівня їх податкового навантаження до рівня країн-лідерів експорту ІТ-послуг.

Ініціативи, що виносилися на обговорення, були численними. Одним з останніх прикладів можна назвати запропонований план з введенням єдиного податку для юридичних осіб в розмірі від 4 до 7 відсотків від загального прибутку. За словами авторів ініціативи таким чином планується зменшення кількості незалежних ФОП в ІТ галузі, та формування ринку вітчизняних компаній у даній сфері, які за рахунок вигідніших умов оподаткування зможуть стати більш конкурентоздатними та створити робочі місця для тих, хто здійснює свою діяльність самостійно, залучивши їх до праці в компаніях на вигідних умовах.

Зважаючи на те, що за статистичними дослідженнями фахових інтернет-ресурсів нашої країни, таких як AIN.UA та DOU.UA, а також беручи до уваги статистичні дані найбільшої профільної асоціації - «ІТ Ukraine», обсяг осіб, які є спеціалістами ІТ галузі і у своїй діяльності використовують 3 групу становив приблизно 90% [10]. У разі формування нової специфічної групи їм потрібно було б переводитись і виокремлюватись із загальної учасників 3 групи, що спростило б механізми безпосереднього впливу та тиску на них.

Так, варто згадати Проект закону про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо розвитку креативних індустрій в Україні) № 10094 від 26.02.2019. Його метою окрім «полегшення» умов для ІТ спеціалістів було також виведення грошових масивів з тіні, та руйнування старих схем праці. Позитивним фактором можна вважати чітку конкретизацію тих категорій діяльності, які підпадуть під дію відповідних положень і вдалу спробу конкретизації представників 5 групи платників. Однак, фактично, на цьому позитивні моменти вичерпуються.

Проектом даного закону було передбачено внесення низки змін до таких актів законодавства, як Податковий кодекс та Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», а саме:

планувалося розширити положення Податкового кодексу нормою, за якою до вже існуючих чотирьох груп суб'єктів сплати єдиного податку передбачали додати ще й п'яту групу. Щодо категорій суб'єктів, яких до неї планувалося ввести, то в даному разі мова йшла лише про фізичних осіб-підприємців, які надають послуги у сфері інформаційних технологій: видання комп'ютерних ігор та іншого програмного забезпечення (класи 58.21, 58.29 КВЕД ДК 009:2010), комп'ютерного програмування, консультування та пов'язаної з ними діяльності (розділ 62 КВЕД ДК 009:2010), оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язаної з ними діяльності (клас

63.11 КВЕД ДК 009:2010), веб-порталів (клас 63.12 КВЕД ДК 009:2010) [2].

У той же час, до таких суб'єктів висувалися дві ключові умови: ними використовується праця найманих осіб та обсяги їхнього доходу на протязі календарного року не мали перевищувати 7,5 млн гривень.

Серед ініціатив відповідного законопроекту, також мала місце «прогресивна» шкала визначення ставки єдиного податку для платників п'ятої групи, у розмірі:

- 5 % доходу з 1 січня 2020 року,
- 6 % доходу з 1 січня 2021 року,
- 7 % доходу з 1 січня 2022 року,
- 8 % доходу з 1 січня 2023 року,
- 9 % доходу з 1 січня 2024 року та
- 10 % доходу з 1 січня 2025 року.

Також до ПКУ було запропоновано ввести положення, відповідно до якого ставки єдиного податку для платників п'ятої групи будуть встановлені у розмірі 15 % зазначених вище ставок:

1. До суми обсягу доходу, який протягом календарного року перевищуватиме 7 500 000 гривень;
2. До доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж дозволений Податковим кодексом;
3. До доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування [2].

Цікавою, але не надто важливою ініціативою, в положеннях даного проекту, виступала можливість для представників ФОП 5 групи використовувати як платно, так і безплатно технічне та програмне забезпечення, а також інформаційні та інші засоби (у тому числі й приміщення), які належали іншим фізичним та юридичним особам без укладання з ними трудового договору [2].

Серед ініціатив законодавця мав місце проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії програмної продукції» за номером 10094-1 від 14.03.2019. Він в більшій мірі був спрямований на регулювання галузі розробки програмного забезпечення, фактично, не надаючи повноцінної конкретизації працівникам цієї індустрії.

Вищезгаданий законопроект передбачав щодо ПДФО, що суб'єкт індустрії програмної продукції застосовує ставку оподаткування ПДФО - 9% до заробітної плати та інших доходів, які виплачує найманим працівникам - програмістам, категорії посад яких віднесені до підкласу 2132 згідно класифікатору професій (ДК 003:2010). Доходи інших найманих працівників мають оподатковуватись на загальних засадах [3].

При цьому, сума податку з місячного доходу програміста за ставкою 9% не може бути меншою за розмір податку, обчисленого за ставкою 18% з двократного розміру мінімальної заробітної плати, установленої законом на 1 січня звітного податкового року [3].

Щодо ЄСВ у законопроекті вказувалося, що на період до 1 січня 2025 року суб'єкти індустрії програмної продукції сплачуватимуть ЄСВ за найманих працівників - програмістів у розмірі п'яти відсотків від їх заробітної плати. При цьому ЄСВ для таких працівників не повинен був бути меншим за ЄСВ за ставкою 22% з двох мінімальних заробітних плат та не більшим за ЄСВ, що розраховується за ставкою 22 відсотки від максимальної бази нарахування ЄСВ - 15 мінімальних заробітних плат [3].

Якщо проаналізувати сутність цих двох ініціатив, то можна простежити тенденцію до звуження можливостей, з певними поступками, та збільшення податкового навантаження на ІТ сектор та його працівників. Як уже зазначалося вище, досвід більш розвинених країн говорить про те, що кращим варіантом співпраці з галуззю, що розвивається було б запровадження пільгових механізмів, а не формування більш жорстких умов діяльності. Так, в дійсності проекти та плани роботи з ІТ галуззю передбачали в майбутньому підвищення престижу вітчизняного ринку для іноземних компаній шляхом надання можливості найму «за правилами». Однак, фактично, це лише перспективний план розвитку, який насправді беручи за орієнтир перспективу, відштовхував би працівників, які вже залучені до діяльності на вітчизняному ринку, змушуючи їх при цьому шукати нові шляхи до зменшення податкового тягара.

Обидва вищевказані законопроекти було відкликано і на цьому розвиток питання було призупинено на певний час. Проте, у березні 2020 року про відповідну ініціативу знову згадали. Заступник міністра цифрової трансформації у своєму інтерв'ю наголосив, що після численних консультацій з представниками індустрії, вони знайшли більш прийнятний варіант реалізації відповідної ініціативи. Дійсно, податкове навантаження в новій запропонованій концепції певним чином знизиться, порівняно із попередніми варіантами даної ініціативи, адже було запропоновано лише сплату ЄСВ і поступове одновідсоткове щорічне збільшення податку на розвиток людського капіталу, яке передбачалося і у проекті закону щодо розвитку креативних індустрій в Україні. Проте, було наголошено на тому, що таким особам, котрі будуть працювати за новими умовами буде заборонено здійснювати зовнішньоекономічну діяльність. Така умова ставиться з метою того, аби повернути потік грошових масивів до країни, як було вказано представником міністерства.

Та судячи з опитувань, така ініціатива, не знайшла підтримки самих ІТ спеціалістів, бо варто розуміти, що значні обсяги завдань українські спеціалісти ІТ галузі виконують на замовлення саме іноземних замовників, а отже їх позбавляють можливості повноцінно працювати, виконуючи замовлення та формуючи той самий престиж та потенціал вітчизняної ІТ галузі [9].

Крім цього, не можна оминати увагою останній із профільних законопроектів - проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо встановлення спеціального податкового режиму» №2615 від 18.12.2019. Ініціатори даного проекту визначили за доцільне дещо відійти від традиційної концепції регулювання даного питання і зосередитись на «стартапах». Саму категорію вони визначили доволі широко, відносячи туди фактично всіх новостворених суб'єктів господарювання, які ще не визначились із формою оподаткування. Зокрема, законопроектом запропоновано встановити відсоткову ставку розміру єдиного податку 0 відсотків, надати певний період – дев'ять місяців для того, аби такий «стартап» міг визначитись із формою оподаткування та на який для них встановлюється можливість звільнення від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з податків та зборів. Та незважаючи на широкі можливості і відсутність обмежень в безпосередньому понятті «стартапу», ініціатори проекту вказали, що обмежуватись діяльність таких суб'єктів господарювання буде розміром доходу за останні дев'ять місяців – 300 000 гривень. Якщо ж сума буде вищою, то такий суб'єкт має визначитись із формою оподаткування на протязі одного місяця і перейти на неї, в іншому разі він буде автоматично переведений на загальну систему оподаткування [4]. Незважаючи на те, що в даному разі мова йде не виключно про галузь ІТ, однак механізм п'ятої групи платників податку, який від початку був спрямований на регулювання конкретної сфери, наразі, намагаються втілити у видозміненій формі.

Висновок. Отже, зважаючи на особливості та проблематику досліджуваного питання, можна стверджувати те, що наразі в нашій країні відсутні ефективні механізми окремого податкового регулювання сектору ІТ при якому відбувалося б забезпечення приватного та публічного інтересу. Саме в ІТ індустрії необхідно створювати комфортні умови при яких збільшення осіб у сфері інформаційних технологій вплине безпосередньо на збільшення коштів у бюджеті. Тобто, створення такого режиму оподаткування ІТ галузі при якому наповнення бюджетів буде залежати від кількості осіб задіяних в сфері цієї індустрії, а не від збільшення податкового тягара на них. Це і створення окремої групи платників податків, встановлення правового режиму праці (трудовай

договір чи фізична особа підприємець), та інші елементи стимулювання інформаційної індустрії з урахуванням її специфіки, зарубіжного досвіду та думок представників ІТ-галузі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Податковий кодекс України : Закон від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. Ст.112.
2. Щодо розвитку креативних індустрій в Україні : Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України від 26.02.2019 р. № 10094. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65564/.
3. Щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії програмної продукції : Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України від 14.03.2019 р. № 10094-1. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65684/.
4. Щодо встановлення спеціального податкового режиму : Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67671/.
5. Тимошенко А. О. Оподаткування послуг в ІТ-сфері: проблеми та перспективи. *Економіка та держава*. 2018. № 4. С. 46-52.
6. Левченко Н. М., Силенко О. М. Механізм оподаткування доходів ІТ-бізнесу та вектори його удосконалення. *Наукові статті кафедри О і О*. 2018. № 4. С 99 - 104.
7. Кміть В. М. Особливості пільгового режиму оподаткування для вітчизняної ІТ-галузі України. *Світ фінансів*. 2017. № 4. С. 33-40.
8. Українські ІТ-компанії у 2019 році експортували за кордон послуг майже на 2,43 млрд доларів. URL: https://zaxid.net/ukrayinski_it_kompaniyi_u_2019_rotsi_eksportovali_za_kordon_poslug_mayzhe_na_243_mlrld_dolariv_n1497744/.
9. Попри всі бурі: чому ІТ-сектор претендує на роль флагамена української економіки. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/397906/popry-vsi-buri-chomu-it-sektor-pretenduye-na-rol-flagmana-ukrayinskoyi-ekonomiky/>.
10. Нова загроза для ФОПів в ІТ: що пропонує Мінсоцполітики в новому законопроекті. URL: <https://ain.ua/2019/02/14/nova-zagroza-dlya-fopiv-v-it/>.

REFERENCES

1. Podatkovyi kodeks Ukrainy : Zakon vid 02.12.2010 r. № 2755-VI. (2011). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 13-14, 15-16, 17, art. 112 [in Ukrainian].
2. Shchodo rozvytku kreatyvnykh industrii v Ukraini : Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy vid 26.02.2019 r. № 10094. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65564/ [in Ukrainian].
3. Shchodo osoblyvostei opodatkovannia subiektiv industrii prohramnoi produktsii : Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy vid 14.03.2019 r. № 10094-1. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65684/ [in Ukrainian].
4. Shchodo vstanovlennia spetsialnogo podatkovoho rezhymu : Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67671/ [in Ukrainian].
5. Tymoshenko A. O. (2018). Opodatkovannia posluh v IT-sferi: problemy ta perspektyvy. *Ekonomika ta derzhava - Economy and state*, 4, 46-52 [in Ukrainian].
6. Levchenko N. M., Sylenko O. M. (2018). Mekhanizm opodatkovannia dokhodiv IT-biznesu ta vektory yoho udoskonalennia. *Naukovi statii kafedry O i O - Scientific articles of the department O and O*, 4, 99-104 [in Ukrainian].
7. Kmit V. M. (2017). Osoblyvosti pilhovoho rezhymy opodatkovannia dlia vitchyznianoї IT-haluzi Ukrainy. *Svit finansiv – The world of finance*, 4, 33-40 [in Ukrainian].
8. Ukrayinski IT-kompanii u 2019 rotsi eksportovali za kordon posluh maizhe na 2,43 mlrd dolariv URL: https://zaxid.net/ukrayinski_it_kompaniyi_u_2019_rotsi_eksportovali_za_kordon_poslug_mayzhe_na_243_mlrld_dolariv_n1497744/ [in Ukrainian].
9. Popry vsi buri: chomu IT-sektor pretenduie na rol flahmana ukrainskoi ekonomiky. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/397906/popry-vsi-buri-chomu-it-sektor-pretenduye-na-rol-flagmana-ukrayinskoyi-ekonomiky/> [in Ukrainian].
10. Nova zahroza dlia FOPiv v IT: shcho proponuie Minsotspolityky v novomu zakonoproekti. URL: <https://ain.ua/2019/02/14/nova-zagroza-dlya-fopiv-v-it/> [in Ukrainian].

КОБЫЛЬНИК ДМИТРИЙ

кандидат юридических наук, доцент кафедры финансового права
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

МИХАЙЛЕНКО ВЛАДИСЛАВ

студент V курса 3 группы, Хозяйственно-правового факультета
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ ИТ ОТРАСЛИ: ВОПРОСЫ РЕАЛИЗАЦИИ И СЛОЖНОСТИ ВНЕДРЕНИЯ

Работа посвящена исследованию наиболее дискуссионных вопросов разработки и внедрения механизмов налогообложения ИТ-отрасли в реалиях отечественного законодательства. Проанализировано проблемные вопросы и недостатки в понимании определенных категорий ИТ сферы, проблематику определения объемов налоговой нагрузки на ее представителей. Проиллюстрировано недееспособность и слабую эффективность в проектах реализации механизмов налогообложения сферы информационных технологий.

Ключевые слова: ИТ-бизнес, ИТ-индустрия, налоговое стимулирование, налогообложение, ИТ отрасль, налоговые льготы.

KOBYLNIK DMYTRO

PhD in Law, Associate Professor, Department of Financial Law
of Yaroslav Mudryi National Law University

MYKHAILENKO VLADYSLAV

Fifth year student, group 3, Economic Law Faculty of Yaroslav Mudryi National Law University

TAXATION OF IT INDUSTRY: IMPLEMENTATION ISSUES AND COMPLEXITY OF IMPLEMENTATION

Problem setting. This article is devoted to the study of issues of introduction and implementation of taxation mechanisms in IT industry. The subject of the study are the norms of the draft laws proposed for implementation.

As IT industry is one of the most developing spheres of the domestic market, the attention in the article is concentrated on the variants of specific taxation of information technologies sector. The attention is also focused on the need to adopt regulations that would not only improve the overall market perception, but also provide the most effective growth opportunities for the IT industry.

Target of research. The purpose of this article is to study the issues of profitability and efficiency of tax implementation in accordance with the schemes and options proposed by legislators. It considers the significant shortcomings of the currently available draft laws, taking into account the experience of such initiatives abroad.

Analysis of resent researches and publications. Peculiarities of legal regulation of issues of taxation of IT-industry and practice of domestic results of its implementation were the subject of research in the works of G. Androshchuk, A. Bereza, N. Boreyko, V. Glanz, I. Dulskaya, R. Zharko, Yu Kaiser, Yu Lazebnik, S. Malets, N. Prokopenko, S. Ripp, L. Fedulova, K. Swabia, M. Shevchenko, G. Yurchuk etc.

Article's main body. The existing system of taxation of IT technologies services requires improvement through the formation and implementation of a balanced tax policy taking into account the peculiarities of this type of activity and in accordance with the unification of international standards. Application of systematic approaches on the part of the state in the sphere of fiscal policy in respect of tax regulation of IT services can contribute to the development of the industry as a whole and guarantee competitiveness in the international arena.

The article points out that the main problems and issues which require more detailed consideration in the taxation of IT services are: the definition of mandatory elements of taxation, the definition of tax jurisdictions and the elimination of double taxation, the formation of a tax on personal income and payment of a single social contribution from the salaries of IT specialists.

Conclusions and prospects for the development. The final result, to which the article concludes, is the hypothesis that in order to overcome the above-mentioned problems it is necessary to improve the domestic taxation system, which will clearly regulate the mandatory elements of the state tax policy formation in the field of IT services, taking into account the positive practical experience of competing countries in this area.

Keywords: IT-business, IT-industry, tax incentives, taxation, IT industry, tax privileges.